

MAAL- en DEELTAFEL van NEGEN

Luc Cielen

Tweede klas. Aanbrengen en oefenen van de tafel van 9 (gespreid over 2 of 3 periodelessen)
(de volgorde hieronder is willekeurig)

- 01: Tellen van voorwerpen die per negen verpakt zijn. Van elk van deze voorwerpen is slechts 1 exemplaar aanwezig. Ze worden aangevuld met bladen met op elk blad 1 afdruk ervan (10 bladen in totaal).

- 02: Op ruitjesblad ruitjes inkleuren per 9 en erbij schrijven hoeveel ruitjes er gekleurd zijn.

*	*	*	*	*	*	*	*	*	9
*	*	*	*	*	*	*	*	*	18
*	*	*	*	*	*	*	*	*	27
*	*	*	*	*	*	*	*	*	36

enz.

- 03: Turven per 9 (4 verticale streepjes met 1 streepje schuin erover en 4 streepjes rechts ervan). Erbij schrijven hoeveel in totaal.
- 04: Woorden (namen) van 9 letters zoeken en opschrijven. Erbij schrijven hoeveel letters er zijn. Zie onderaan voor een aantal woorden met 9 letters.
- 05: Getallenreeks van negen, horizontaal van links naar rechts: tellen per 9. Zo te noteren:
1 * 2 * 3 * 4 * 5 * 6 * 7 * 8 * **9**
10 * 11 * 12 * 13 * 14 * 15 * 16 * 17 * **18**
19 * 20 * 21 * 22 * 23 * 24 * 25 * 26 * **27** enz.
- 06: Getallenreeks van negen in de horizontale getallenrij op het bord. Tellen en schatten (mondelijke oefening)
- 07: Getallenreeks van negen op lintmeter (van boven naar beneden). Zelf een lint (papier) maken of lint van Ikea gebruiken.
- 08: Getallenreeks van negen in het honderdveld.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

14: Een negenster tekenen in een cirkel.

Dit kan in een les vormtekenen gebeuren.

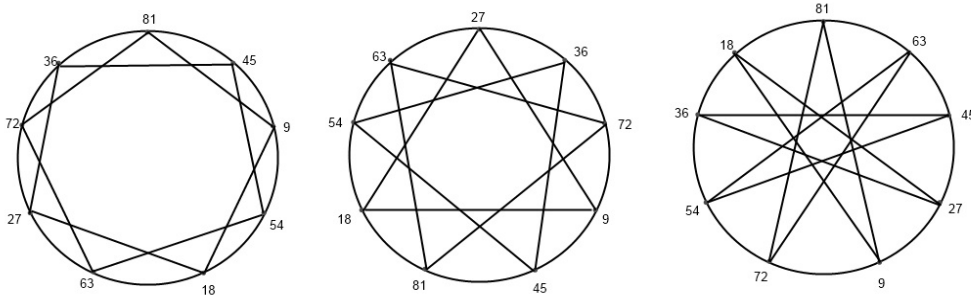
Een willekeurig aantal tekeningen van de kinderen nemen en laten zeggen hoeveel punten er in het totaal te zien zijn. (3 tekeningen = $3 \times 9 = 27$ punten).

Er zijn twee manieren om negensterren te maken. Negen punten op de cirkelomtrek zetten, dan de diagonalen tekenen.

1e manier: 1 punt overslaan. (stervorm met stompe hoeken)

2e manier: 2 punten overslaan (geeft 3 gelijkzijdige driehoeken)

3e manier: 3 punten overslaan (stervorm met scherpe hoeken)

15: De tafel van negen via optelling:

$$0 + 9 = 9$$

$$9 + 9 = 18$$

$$18 + 9 = 27 \text{ enz.}$$

16: De tafel van negen via aftrekking:

$$90 - 9 = 81$$

$$81 - 9 = 72$$

$$72 - 9 = 63 \text{ enz.}$$

17: De maaltafel van negen noteren op de volgende manier:

$$1 \times 9 = 9 \quad 9 = 1 \times 9$$

$$2 \times 9 = 18 \quad 18 = 2 \times 9$$

$$3 \times 9 = 27 \quad 27 = 3 \times 9 \text{ enz.}$$

18: De deeltafel van negen noteren op de volgende manier:

$$\begin{array}{ll} 9 : 9 = 1 & 1 = 9 : 9 \\ 18 : 9 = 2 & 2 = 18 : 9 \\ 27 : 9 = 3 & 3 = 27 : 9 \text{ enz.} \end{array}$$

19: De maaltafel van 9 door elkaar.

20: De deeltafel van 9 door elkaar.

21: Maal- en deeltafel van 9 door elkaar.

22: Maal- en deeltafel van 9 door elkaar met daartussen optellingen en aftrekkingen (+ 9 en - 9). Optellingen en aftrekkingen ook op getallen die niet in de tafel van 9 komen.

23: Rekenverhalen (vraagstukken).

Voorbeeld 1: Drie toestellen van 9 inbussleutels. Hoeveel sleutels zijn dat?
(vermenigvuldiging)

Voorbeeld 2: Ik heb 36 metaalschroeven nodig. Hoeveel pakjes moet ik kopen?
(deling)

24: Tel steeds 9 bij.

$$\begin{array}{l} \text{Vertrek van een willekeurig getal. } 13 + 9 = 22 \\ 22 + 9 = 31 \\ 31 + 9 = 40 \end{array}$$

25: Trek steeds 9 af.

$$\begin{array}{l} \text{Vertrek van een willekeurig getal. } 100 - 9 = 91 \\ 91 - 9 = 82 \\ 82 - 9 = 73 \end{array}$$

26: De tafel van 9 oefenen:

1. Ritmisch de getallenreeks van 9 zeggen. Tot 90 is voldoende, verder mag nu en dan.
2. De maaltafel van 9 ritmisch zeggen met klappen en/of stappen tot $10 \times 9 = 90$.
3. De deeltafel van 9 ritmisch zeggen met klappen en/of stappen tot $90:9 = 10$.

Opmerking:

Tot 12×9 oefenen is niet nodig. Dit neemt trouwens het inzicht in de tafels weg. Kinderen moeten beseffen dat de bewerkingen hoger dan $10 \times$ analoog verlopen met het reeds gekende. Bijvoorbeeld: 12×9 is terug te brengen tot 90 plus (2×9) en wordt dan: $90 + 18 = 108$

4. Bij het maken van sommen, als een kind de oplossing niet uit het hoofd vindt, kun je een van de volgende hulpmiddelen geven (gradatie van 1 tot 4: zwakke kinderen help je met 1, iets minder zwakke met 2 en 3; van zodra het al beter gaat gebruik je 4. Nu en dan teruggrijpen naar een meer visuele oefening zoals 1, 2 en 3 kan nodig zijn):

1. Met voorwerpen (of afbeeldingen ervan) laten tellen

2.	Met streepjes zetten (turven)	
3.	Vierkantjes laten kleuren	1 9
4.	Een verticale lijn tekenen. Links ervan de getallen van 1 tot 10. Rechts ervan de tafel van 9.	2 18 3 27 4 36 5 45 6 54 7 63 8 72 9 81 10 90

Laat deze oefening telkens opnieuw maken tot de tafel voldoende gekend is.
Het gebruik van voorgedrukte tafels is af te raden.

WOORDEN MET 9 LETTERS

Sebastian - Bethlehem - blokfluit - schrijven - bijenkorf - Balthazar - maaltafel - deeltafel -
 lampenkap - Antwerpen - tafelpoot - appelsien - appelmoes - appelflap - wereldbol - voorlezen
 - vertellen - onthouden - geldbeurs - gelukkige - goeiendag - hondenhok - hoofdluis - zomertijd